

Силабус навчальної дисципліни

ВК. ОСНОВИ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна з циклу професійної підготовки
Курс	2 (другий)
Семестр	1-й (перший)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	5 кредити / 150 годин
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Основні наукові підходи та стратегії до созології біорізноманіття, категорії природо-заповідних об'єктів, фактори, види і ступінь техногенного впливу на них, функції заповідних екосистем для застосування на практиці охоронних заходів, способів загального збереження біорізноманіття, можливості використання видів, що підлягають охороні, у терапевтичних осередках та садівотерапії. На об'єктах ПЗФ актуальним є проведення екомоніторингу, створення літопису природи, проведення заходів екологічної освіти та терапевтичної роботи, наукових досліджень, моніторингу, рекреаційної, освітньої та інформаційної діяльності об'єктів-установ ПЗФ.
Чому це цікаво / потрібно вивчати (мета)	Засвоєння необхідного мінімуму знань про екополітичні, теоретичні та практичні основи, нормативно-правове, наукове та інституційне забезпечення заповідної справи та формування навичок із охорони та управління об'єктами і територіями природно-заповідного фонду (ПЗФ) та екомережі, їх створення та розширення, ведення наукової та рекреаційної діяльності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	знати: - основні структурні підрозділи созології; - категорії природо-заповідних об'єктів, фактори, види і ступінь техногенного впливу на них; - класифікацію функцій заповідних екосистем, можливість їхнього застосування у терапевтичному садівництві; - основні державні та міжнародні охоронні конвенції, угоди та списки; - принципи виділення та оцінки заповідних територій, - методи проведення екомоніторингу та створення літопису природи;

	- напрямки та методи екологічної освіти на території заповідних об'єктів. вміти: - оцінювати поліфункціональну роль та пріоритетні критерії цінності природо-заповідного об'єкта, проєктувати можливість їхнього використання у саденотерапії; - визначати пріоритетні критерії цінності об'єктів та територій, що підлягають охороні; - виділяти, описувати та формувати положення заповідання об'єктів цінних екосистем; - проводити екологічний моніторинг та формувати літопис природи; - застосовувати знання для наукового обґрунтування створення об'єктів та територій ПЗФ та управління ними; - аналізувати та використовувати види рослин, що підлягають охороні, у терапевтичних практиках; - оцінювати функціональну роль та пріоритетні критерії цінності природо-заповідного об'єкта та територій; - формувати осередки збереження біорізноманіття.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Застосовувати знання у практичних ситуаціях. Орієнтуватися на збереження навколишнього середовища. Володіти сучасними уявленнями про використання сучасних засобів, методів, приладів у біологічних дослідженнях, охороні навколишнього середовища, природокористування і нормування умов праці в галузі. Демонструвати розуміння сучасних засад охорони довкілля. Розробляти та управляти проєктами. Оцінювати розмір шкоди, заподіяної об'єктам садово-паркового господарства та об'єктам культурної спадщини при порушенні природоохоронного або містобудівного законодавства. Прогнозувати наслідки, знаходити ефективні рішення в плануванні і реалізації проєктів із урахуванням наявних обмежень. Планувати та здійснювати збір, обробку, аналіз і систематизацію науково-технічної інформації з теми дослідження, обирати методики і засоби розв'язання складних задач професійної діяльності. Застосовувати інноваційні технології озеленення та оздоровлення в садово-парковому господарстві і саденотерапії. Оптимізувати зелені насадження та їхній видовий склад із урахуванням засад конструктивної екології, пермакультури та терапевтичного садівництва. Проєктувати та облаштовувати терапевтичні сади різного функціонального призначення для відновлення здоров'я, для соціальної реабілітації та досягнення продовольчого суверенітету.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади заповідної справи. Природно-заповідний фонд України Тема 1. Поняття і зміст заповідної справи. Історичні етапи становлення. Пріоритетні критерії цінності природно-заповідних територій.

	Тема 2. Природоохоронне законодавство України. Основні міжнародні законодавчі акти в галузі природозаповідання. Тема 3. Сучасний етап розвитку природно-заповідної справи в Україні. Нормативно-правові засади функціонування ПЗФ України. Тема 4. Структура природно-заповідного фонду України. Поліфункціональність природно-заповідних територій. Режими охорони природно-заповідних територій та їх реалізація. Тема 5. Характеристика об'єктів ПЗФ України. Екологічна мережа України та сучасні принципи її формування з урахуванням потенціалу використання. Змістовий модуль 2. Наукова, охоронна та рекреаційна діяльність на об'єктах ПЗФ Тема 6. Проблеми збереження біорізноманіття: Червона книга України. Зелена книга України, Червоні списки. Тема 7. Наукові дослідження на природно-заповідних територіях в Україні. Літопис природи. Тема 8. Рекреаційне та гарденотерапевтичне використання природно-заповідних територій. Планування терапевтичних ділянок у межах об'єктів ПЗФ. Тема 9. Терапевтичне садівництво як просвітницька та природозбережувальна діяльність у галузі збереження біорізноманіття. Тема 10. Природно-заповідні категорії країн Європи і світу. Моніторинг природно-заповідних територій. Види занять: лекції, практичні заняття. Методи здобуття освіти: мультимедійні презентації, демонстрації, екскурсії, проекти. Форми здобуття освіти: денна, заочна.
Передреквізити	«Ботаніка», «Екологія», «Основи ландшафтного дизайну»
Постреквізити	«Технології терапевтичного садівництва з основами педагогічної діяльності» Виробнича (переддипломна) практика Захист магістерської кваліфікаційної роботи
Інформаційне забезпечення з бібліотеки та електронної бібліотеки університету	Література 1. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Вид-во Богдан, 2023. 392 с. 2. Сербенюк Г.А., Павлюк С.Д. Заповідна справа у схемах, таблицях і картах : навчальний посібник. Київ : НУБіП України, 2024. 224 с. 3. Заповідна справа : навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальностей 101 Екологія, 205 Лісове господарство усіх форм навчання / упоряд.: І. А. Чемерис, Л. І. Білик, О. М. Дзюбенко. Черкаси : ЧДТУ, 2022. 188 с. 4. Бургаз О.А., Грудев П.Х., Кур'янова С.О. Заповідна справа : конспект лекцій. Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2022. 150 с.

	5. Василюк О. Функціональна класифікації територій природнозаповідного фонду України: історія формування та міжнародний аспект. GEO&BIO. 2019. Том 18. С. 3–20. 6. Данілова О.М., Ємчук Т.В. Заповідна справа та організація туристично-рекреаційної діяльності на територіях природно-заповідного фонду : навч. посібник. Чернівці : ЧНУ, 2019. 328 с.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Навчальні та мультимедійні аудиторії, проектор
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Іспит: тестування
Кафедра	мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології
Навчально-виховний підрозділ (НВП)	Інститут біомедичних технологій
Викладач(і)	 Мележик Ольга Вікторівна Посада: доцент кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології Науковий ступінь: кандидат біологічних наук Тел.: 093-917-47-67 E-mail: o_melezhyk@ukr.net
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Посилання на дисципліну на сайті Moodle	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=13978

Розробник:

ПЕРЕВІРЕНО

Завідувач кафедри
30.08.2024 р.

Ольга МЕЛЕЖИК

Тетяна ТУГАЙ